

17.19x17.05	1/3	1 עמוד	הארץ - the marker	29/05/2023	86265055-7
מכללת הדסה - 82040					

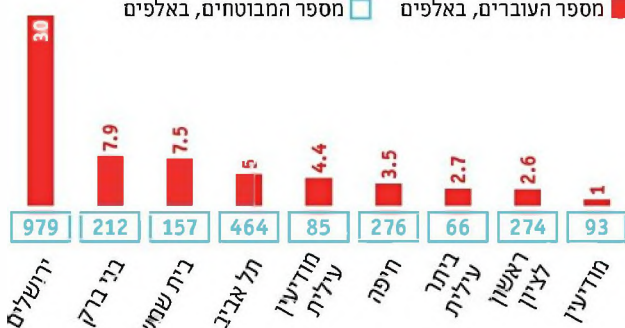
הלקוחות הנחשקים: קופות החולים יוצאות מגדרן בקרב על החרדים

הערים בעלות ריכוזים הרדיים גדולים נהפכו למגרש התחרות המרכזי בין הקופות בין השאר הן מעסיקות עשרות מתאמי קהילה שמסייעים למבוטחים באופן אישי, מפעילות סניפים עד 23:00, פותחות מוקדי שבת – ולעתים פועלות בתחום האפור של החוק • "מספיק שנגייס את האמא – ויש לנו גם שמונה ילדים" • רוני לינדר 8-9

התחרות גוררת תחלופה

מספר המבוטחים שעברו קופה ב-2022 ומספר המבוטחים ביישוב

■ מספר העוברים, באלפים □ מספר המבוטחים, באלפים

זאת הדמוגרפיה, טמבל: הערים החרדיות הן מגרש המשחקים של קופות החולים

הריבוי הטבעי המהיר הופך את החרדים ללקוחות הנחשקים ביותר של קופות החולים – והן מעניקות להם הטבות רבות וייחודיות כדי שיעברו אליהן • מנכ"ל מאוחדת: "בבית שמש לבד יש לנו עשר מרפאות שפתוחות עד 23:00 ותשעה מוקדי שבת"

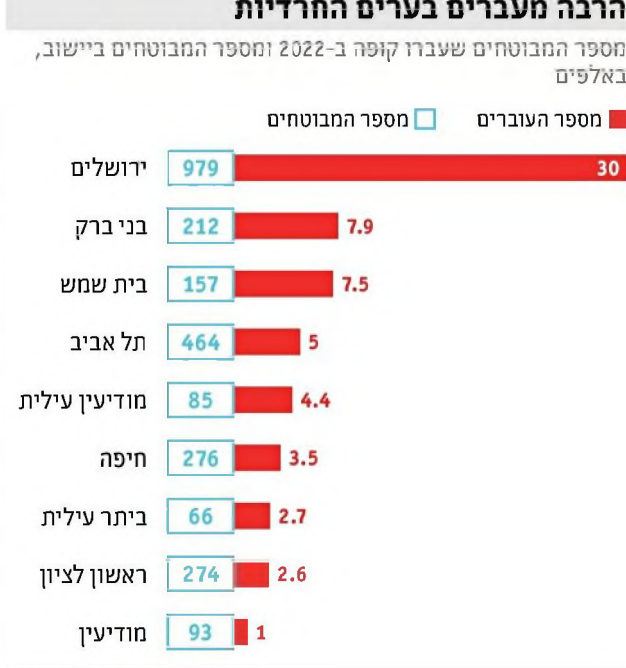
דוני לינדר

סניף של קופת חולים מאוחדת בבני ברק. הקופה התמקצעה מאוד בגיוס, בשימור ובמתן שירות למבוטחים החרדים צילום: עופר וקנין

עבר בקושי שבוע מהיר נע שבו משרד הבריאות אישר לשירותי בריאות כללית הט בה חדשה בביטוח המשלים, הנוגעת בעיקר לציבור החרדי, עד ששלוש קופות החולים המתחרות – מכבי, לאומית ומאוחדת – התיישרו והציעו ללקוחותיהן הטבה דומה. ההטבה שאושרה היא כיסוי חדש של ימי הבראה ליולדת בביטוח המשלים – המתחיל בלידה הרביעית ומדל ככל שמי ספר הלידות לאישה עולה. כך, יולדות יקבלו שלושה ימי הב"ר אה ללידה הרביעית, ארבע עה ימים ללידה החמישית וכן הלאה. ההטבה הזאת רלוונטית בעיקר למשפחות חרדיות, שבהן מספר הלידות הממוצע הוא 6.5, לעומת 4 בקרב נשים דתיות, 2 בקרב יהודיות חילוניות ו-2.9 בקרב ערביות. בקופות האחרות הגיבו בת"כ סכול גדול על העובדה שמש"רד הבריאות אישר לכללית את ההטבה – הנותנת העדפה ברורה לקהל החרדי – אבל הב"רנו היטב שמרגע שאישר זאת, הן לא יכולות להישאר מאחור. "אין לנו ברירה אלא להציע את אותו הדבר", מודה בכיר באחת הקופות, ובכיר אחר מוסיף: "זאת תקלה, כי זה לא מקדם את הבריאות של אף אחד במדינת ישראל. זה יעלה מיליונים לקרופות ויבוא על חשבון משהו אחר – שירות, מוצר או השתתפות עצמית שיכולנו להוריד". הסיפור הקטן הזה לא מפתיע את מי שמכיר את הנעשה בקופות החולים, שהתחרות על המבוטחים נערכת ביניהן כבר שנים במגרש הדמוגרפי. במשחק הזה מככבת כמוזן החברה החרדית.

לאטרקטיביים לקופות החולים וזאת שוב הדמוגרפיה. פרופ' ניסים אלון, מנכ"ל קופת חולים לאומית עד 2020 והיום ראש החוג לניהול מערכות בריאות במכללה האקדמית הדסה, מסביר כי עם הקריאת חוק ביטוח בריאות ממלכתית ב-1995 נהפכו החרדים מנטל כלכלי לנכס של ממש לקופות. לדבריו, "עד החוק, התשלום לקופת חולים היה אחוז מהשכר של ההורים בכל משפחה, ולכן הקופות העדיפו מבוטחים עשירים עם מעט ילדים. החוק שינה את שיטת התקצוב כך שהקופה מקבלת תשלום קבוע לפי כל מבוטח. פתאום ילד חרדי עני ממשפחה גדולה מכניס לקופה אותו סכום בדיוק כמו ילד מרמת אביב במשפחה אמידה". אבל זה לא כל ההסבר. "השיווק השתנה. הבנו שמספיק שנגייס את האמא – ויש לנו גם את כל הילדים, ואת עבודה הרבה יותר קלה – באותו מאמץ מקבלים הרבה אנשים", אומר אלון. "בנוסף, יש את היתרון הדומיננטי של הגידול הטבעי. מנהל השיווק לא צריך לעשות כלום – ההורים עושים את העבודה לבד. קיבלת לקופה זוג צעיר? בתוך עשר שנים הם הופכים למשפחה של עשרה. בקהלים אחרים, אחרי עשר שנים יש שניים-שלושה ילדים וכלב". מלבד המאמצים לגייס מבוטחים חדשים, משקיעות הקופות בשימור הלקוחות החרדים שלהן, כדי שחלילה לא יעברו לקופה אחרת. "בחברה החרדית, במהלך אחד של שיווק אני יכול לקבל או להשאיר אצל עשרה מטופלים. להבדיל ממשפחה של שלושה עד חמשה שה בחברה הכללית", אומר בכיר באחת הקופות. "אז מבחינת עלות מול תועלת – משתלם הרבה יותר להשקיע בשימור או בצירוף של מבוטחים חרדים".

עוזי ביתן צילום: ענבל פרמרי

דוני לינדר

פרופ' ניסים אלון: "קיבלת לקופה זוג חרדי צעיר? בתוך עשר שנים הם הופכים למשפחה של 10. בקהלים אחרים עשר שנים יש 2-3 ילדים וכלב"

מ-7,500 מבוטחים בין הקופות – כמעט פי המישה יותר מעבריים למבוטחה. מעברים רבים התרחשו גם בירושלים (כ-30 אלף מעברים), בבני ברק (7,900), במודיעין עילית (4,400) ובביתר עילית (2,700). לעומת זאת, מספר המעברים היה נמוך בערים גדולות כמו ראשון לציון (2,800), חיפה (3,500) ומודיעין עין (1,000). מה הופך את החרדים

כך למשל, בתל אביב-יפו, שבה 464 אלף מבוטחים – רק כ-5,000 מבוטחים עברו בין הקופות בשנה שעברה. לעומת זאת, בבית שמש, עיר עם 157 אלף תושבים, עברו לא פחות

בין קופות החולים מלמד על כך יותר מכל: על פי נתוני הב"ר טוח הלאומי ב-2022 התרחשו הרבה יותר מעברים בין קופות החולים בערים החרדיות לעומת שאר הערים.

חנטל כלכלי – לנכס
התחרות בין הקופות בכלל, ועל הקהל החרדי בפרט, אינה חדשה: בשנים האחרונות דווח שוב ושוב על הטבות ייחודיות שהקופות מעניקות לציבור החרדי כדי שיעבור אליהן. ואולם בשנים האחרונות התחדד מאוד המיקוד של הקופות בחרדים, ולמעשה הערים החרדיות, או אלה שיש בהן ריכוזים חרדיים גדולים, נהפכו למגרש המשחקים המרכזי של התחרות הקופות. מבט על המעברים

רק בכללית מגיע לך יותר ימי הבראה

הגדלנו את מספר ימי הבראה בהחלט למספר הלידה
את מוכה ההארץ עד 400 ש"ל ליום

הגדלנו את מספר ימי הבראה בהחלט למספר הלידה
את מוכה ההארץ עד 400 ש"ל ליום

מצטרפים לכללית עד יום שני כ"ד באייר 15.5.23

אנחנו מודים לך על שיתוף הפעולה שלנו עם מכללת הדסה. יחד אנו מביאים לך את המיטת הטובה ביותר. **כללית**

רק במכבי

אימאלמכבי!

רוצה לקבל יותר? הצטרפי עוד היום

יתר ימי חבראה הגדלו את חבראה לזמן הבראה בהחלט למספר הלידה

יתר תודשי מימוש תכופות הכנסות למשך החודשים הקרובים

יתר התזרים כספיים היתרון הגבוה ביותר עד 400 ש"ל ליום

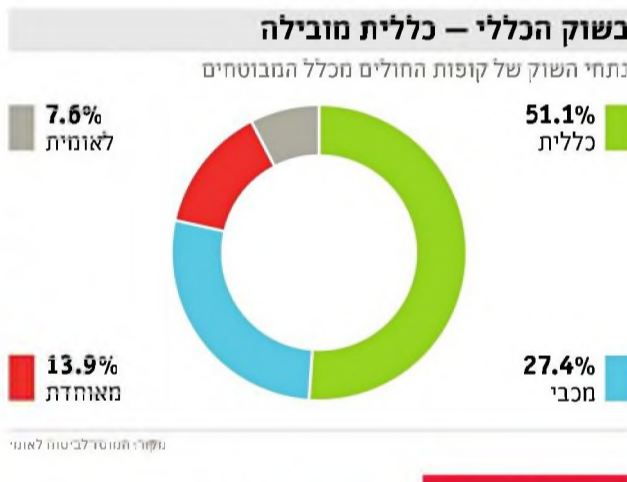
הצטרפי עכשיו למכבי | 4535+

אנחנו מודים לך על שיתוף הפעולה שלנו עם מכללת הדסה. יחד אנו מביאים לך את המיטת הטובה ביותר. **מכבי**

נתוני הביטוח הלאומי מגלים כי מאוחדת אכן חוקה מאוד בערים החרדיות. נתח השוק הארצי של הקופה הוא כ-14% בלבד, אבל בבית שמש 43% מתושבי העיר מבוטחים במאוחדת, בכיתר עילית 48% מהתושבים מבוטחים בה, במודיעין עילית 33% מבוטחים בה ובקריית יערים 58% מבוטחים בה.

ואולם הנכס החשוב ביותר של הקופה הוא ירושלים, עיר עם כמיליון מבוטחים – 37% מהם נמצאים במאוחדת – וירושלים בים מהם חרדים. בירושלים מתנהלים בשנים האחרונות קרבות משמעותיים בין מכבי, המנסה להגדיל את נתח השוק שלה בבירה, לבין מאוחדת. קרבות אלה כוללים, בין השאר, תחרות על רופאות ורופאים. על אף שבשנה האחרונה הצליחה מכבי לגדול בירושלים, בעיקר הודות לגידול בחברה הערבית, מאוחדת מובילה בעיר ומכבי מסתפקת בנתח שוק של 13.5% – נמוך בחצי מנתח השוק שלה בכלל הציבור.

פרסומות להטבה המיועדת בעיקר לחרדיות. "תעלה מיליונים ותבוא על חשבון משהו אחר" צילומים: מכבי, כללית

מנכ"ל מאוחדת עוזי ביתן: "אנחנו רוצים שאחא עם תינוק תוכל להגיע למרפאה בלי תחב"צ, ולפעמים מקימים שלוש מרפאות חדשות באותה השכונה"

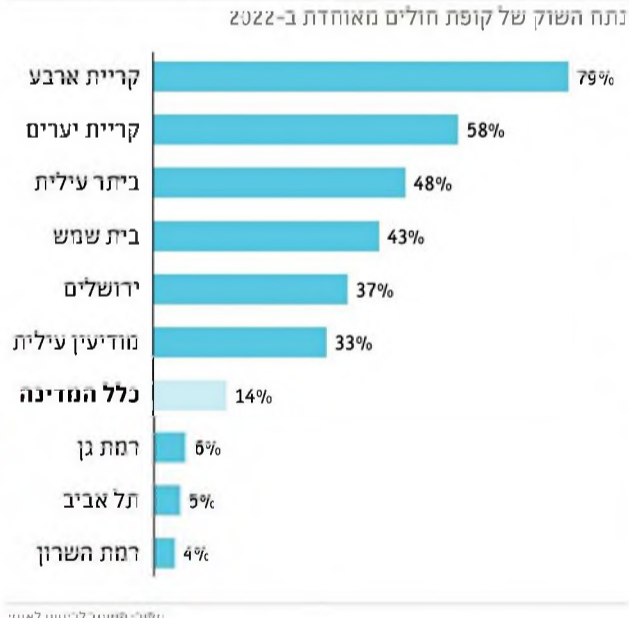
מרפאות חדשות באותה השכונה? כן, בכיר באחת הקופות מסביר וזה, "תפארת הצדקה", כדי שתעזיביר אליה מבוטחים. במכבי אמרו כי התשלום לעמותה היה בגינת חסות לאירוע שקיימה, ולא בתמורה להעברת מבוטחים.

התאמות מיוחדות

מעבר לתרגילים שיווקיים שונים, לציבור החרדי יש צרכים ומאפיינים ייחודיים המצריכים תאמות מיוחדות – ובראשן פריסת שירותים צפופה שתקרב אל בתי המבוטחים, שרבים מהם נטולי רכב פרטי.

המושג "מרחק עגלה" מוכר בכל הקופות: "אנחנו רוצים שגם אמה עם תינוק ועגלה תוכל להגיע למרפאה בלי צורך להתנייד בתחבורה ציבורית", הסביר ביתן, מנכ"ל מאוחדת, והוסיף כי "לפעמים אנחנו יכולים להקים שלוש

מאוחדת – הקופה החזקה בחברה החרדית

שחייה טיפולית". הצעד לא עבר בקלות: רק השבוע, שנתיים אחרי אותה הנהייה, נתלו שלטים במודיעין עילית תחת הכותרת "התורה חסה על ממונם של ישראל", ובהם נקרא הציבור לשלוח מכתבי תלונה למשרד הבריאות ולחברי כנסת כדי שיבטלו את הגזירה.

בדומה לנושא ההסתבות לילודות, משיחות עם קופות החולים עולה שגם במקרה של מימון חוגי השחייה הן נגררות מתוך הבנה שאם לא יציעו למבוטחים הטבה והה, ייגזשו. לכן קופת בין הזמנים, הוצבה נידת משותפת למאוחדת ולרדיו קול חי בכני ברק, שבה חולק כסף מוזמן לעוברי האורח. הקופה טענה אז כי מדובר ביוזמה של תחנת הרדיו שנעשתה ללא ידיעת הקורבן. במקרה אחר, האשים משרד הבריאות את מכבי כי שילמה

לעומת הנוכחות המרשימה בערים החרדיות, מאוחדת מהיזקה נתח שוק קטן מאוד בערים חילוניות כמו תל אביב (5%), רמת גן (6%) או רמת השרון (4%) – שבהן מכבי היא הקורבן הגדולה ביותר. כללית, הקופה המבטחת יותר ממהצית מאוחדת ישראל (51%), חלשה בערים החרדיות מבטחת 25% מהתושבים, כאלעד 35% ובביתר עילית 19%. השליטה היחסית של מאוחדת בציבור החרדי, שבו הילודה גבוהה והאוכלוסייה צעירה, מנבאת לה עתיד של צמיחה. כבר כיום, תופסת הקורבן 20% מהגידול הטבעי של המבוטחים (לידות פחות פטירתות) – הרבה מעבר לנתח השוק שלה, 14% מהמבוטחים. ואילו כללית היא תמונת הראי היא מחזיקה ב-51% מנתח השוק של המבוטחים, אבל רק 44% מהגידול הטבעי. זאת הסיבה לכך שבקופות, ובמיוחד במאוחדת, מתאבדים על החרדים, מסביר לנו בכיר באחת הקופות.

התחום האפור

ה"התאבדות" הזאת כוללת לא פעם פעילויות הנמצאות בתחום האפור או אפילו האפור הכהה של החוק, או פעילויות הנתונות את סבלנותו של הרגולטור, משרד הבריאות, ואת גבולותיו. ביוני 2021, למשל, אסר המשרד על הקופות להמשיך לממן חוגי שחייה לילדים בערים חרדיות, הטבה שעלותה הגיעה למיליוני שקלים בשנה ושהוסוותה תחת הכותרת

"להביא רופאות נשים, שיש להן ביקוש אדיר בקרב נשים חרדיות, אל ביתר עילית או מודיעין עילית – זאת משימה קשה ביותר, המחייבת תשלומים אדירים"